GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 82. | Marti, 21 Iuliu, | 2 August | 1881.

Brasiovu in 21 Iuliu, /2 August.

Unu amicu alu fóiei nóstre provocandu-se la faptulu, cà asiaunumit'a „programa politica si electorala“ a Escelentiei Sale Metropolitului Romanulu a fost reprodusa de càtra tóte foile maghiare, cari naturalminte nu au avutu pentru ea decàtu numai cuvinte de lauda, ne intréba cu órecare mirare, cà de ce amu lasat'o pêna acuma „nescàrmanata“. Ne semtimu datori ai respunde la loculu acest'a, càci interpelarea d-sale se refera la o cestiune de interesu generalu.

Déca diarele maghiare au reprodusu si au laudatu program'a din cestiune a Escelentiei Sale, ele au facutu ceva, ce le stá in voie si ce le causá órecare placere si noi nu putemu decàtu se ne bucuramu, cà press'a maghiara nu ne-a lasatu in dubiu asupra opiniuniloru sale relative la acelu mixtum compositum, care pretinde numirea de programa. Laud'a ce vine dela amicu este mai multu decàtu o incuragiare, este de multe ori o directiva pentru a starui pe càrarea, ce a aflatu aprobarea lui, candu inse laud'a deriva dela inimicu, ea este de ordinaru numai unu avertismentu cá se te pazesti, se nu intri in vreo cursa. Si, càtu pentru foile maghiare, cu parere de reu trebue se-o spunemu, cà nu le putemu numerá intre amicii poporului romanu, desi, de unu timpu incóce, ne asigura mereu, cà ar' avé cele mai amicabile intentiuni façia cu noi. Inse aceste continue asigurari, cà ei, Maghiarii, ne voiescu numai binele si cà n'au de gandu a ne nimici esitenti'a nationala, facu asupra-ne cam aceea-'si impressiune, ce o facù asupra omului din drastic'a poveste slovaca, care fù atacatu cu cutîtulu de càtra fratele seu, asigurarea: „Nu te teme frate, cà nu 'ti facu nimicu!“

Dér' chiaru si candu foile maghiare ar' fi de credintia mai buna façia de natiunalitatea romana, nu ar' urmá de aici, cá noi se damu atàta importantia enuntiariloru ei privitóre la atitudinea nóstra. Nu semtimu noi destulu de bine unde ne dóre, trebue óre se aflamu mai antaiu dela altii, ce ne lipsesce, si ce trebue se facemu spre a ne imbunatati sórtea? Ar' fi tristu cá unu poporu atàtu de numerosu, cá alu nostru, care este astadi recunoscutu si admiratu pentru virtutile sale de lumea intréga, se astepte cá altii, póte chiaru „fratii“ lui dusmani, se-i arate càrarea, pe care trebue se pasiésca, spre a'si salvá limb'a si nationalitatea.

O programa politica trebuie se iésa din sinulu acelei partide, séu a acelui poporu, pe care 'lu privesce; ea este prin urmare o afacere par excellence interióra. Programele nationale nu se impunu si nu se fabrica la comanda, ci ele sunt unu eflucsu alu vointiei si alu convictiuniloru generale, ce domnescu in poporu. Unu particulariu, fia si unu Episcopu séu Metropolitu, póte se nu consemta cu poporulu, séu se voiésca chiaru a se opune curentului nationalu — atunci atàtu mai tristu pentru elu — inse unu singuru omu, de ar' avé o demnitate ori si càtu de inalta si de ar' fi spriginitu de tóte diarele din lume, nu va poté niciodata opri mersulu naturalu alu desvoltarii seculare a unui poporu.

Sê vede cà si Escel. S'a Metropolitulu Romanulu a recunoscutu impossibilitatea de-a poté isbuti cu-o programa opusa adeverateloru dorintie si aspiratiuni ale poporului romanu, ce i-a fost dictata de càtra guvernantii unguri, si de aceea a si tînut'o ascunsa si a publicat'o numai „post festum“, dupa alegeri, pentru cá se faca o placere diaristicei maghiare.

Noi nu amu datu si nu damu acelei enunciatiuni personale a Metropolitului Romanulu nici-o importantia politica, de aceea amu inregistrat'o numai cá pe-o curiositate, pentru distractiunea cititoriloru nostri. Amu documentá puçina maturitate si puçinu tactu politicu, candu ne-amu demite la o discussiune seriósa asupra unui proiectu de programa a unui particulariu, despre care inca nici aceea nu scimu cu siguritate, déca autorulu ei este decisu a-o sustiené in viitoriu. Maghiarii, cum se vede din diarele loru, inca totu in acea credintia traiescu, cà la poporulu romanu capii bisericesci sunt Alfa si Omega si cà ceea ce facu ei este bunu facutu si pentru poporu.

Reu se insiéla ocàrmuitorii nostri déca mai tienu la acést'a credinti'a invechita. De cumva nu a fost de ajunsu conferentia romana din anulu acest'a spre a le documentá, cà poporulu nostru nu se mai póte maná adi cu càrja episcopésca, unde va porunci D-lu Tisza, atunci le vomu dá in curendu o proba si mai valabila.

Ar' fi fórte durerosu candu Escel. S'a Metropolitulu dela Sibiiu s'ar lasá a fi sedusu prin complimentele pressei maghiare, pêna a crede cà densulu va fi in stare se intórca lumea romanésca cu fundulu in susu. In casulu acest'a numai Escelenti'a s'a ar' fi de compatimitu. Poporulu romanu a sciutu a delaturá alte neajunsuri multu mai mari si mai seriόse, si n'o sè se impedece, in mersulu seu, de aventurósele si dubiósele programe politice ale Escelentiei Sale.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Diarulu „V a t e r l a n d“ din Vien'a, analisandu discursulu, ce l'a tînutu ministrulu-presiedinte Tisza la Sepsi St. Georgiu, dice despre pasagiulu privitoriu la cestiunea nationalitatiloru:

„Inse enunciatiunea ministrului totusi nu multiamesce pe deplinu: ea este unilaterala, numai o recunóscere de jumetate a pretensiuniloru drepte ale nationalitatiloru.“

„Aceste nu numai, cà potu pretinde dela statu, cá se permita desvoltarea nealterata a individualitatii loru nationale, ci ele sunt si indreptatite prin legea positiva, a pretinde dela statu promoverea nemijlocita a limbei loru si a culturei loru nationale. Càci statulu acest'a este productulu totalitatii poliglote a cetatianiloru sei, acestia, fara deosebire, pórta sarcinele sustienerei si aperarei lui si de aceea fia-care poporu are pretensiunea indreptatita prin lege la scutirea, spriginirea si participarea corespundietória a statului in favorulu intereseloru nationalitatii sale deosebite.“

„Partea acést'a positiva a dreptelorn pretensiuni nationale n'a atins'o domnulu Tisza. Elu a trecutu cu vederea, cà asié numit'a lege de nationalitate din anulu 1868 nu impune numai nationalitatiloru singuratice, ci si statului, cá atare datorintie, pe cari trebue se le implinésca. Déca inse se póte laudá in presa vatemarea legei de nationalitate din partea oficieloru subalterne; déca guvernulu insusi nu face nici unu pasu, ce ar' tinde se esecute concesiunile, si asié modeste, ale legei aceleia; déca o provocare la legea acést'a este privita dreptu jumetate tradare de patria: — atunci n'are sè se mire nimenea, cà enuntiatiunea domnului Tisza n'a pututu provocá multiumire in cercurile nationalitatiloru nemaghiare din tiéra.“

„Neincrederea nu se imprastie prin astfelu de enunciatiuni facute cu gur'a jumetate; numai fapte consecuente ale unei bunevointie positive ar' fi in stare, a delatura cu incetulu pàretele despartitoriu, care fara indoiéla desparte adi mai multu séu mai puçinu nationalitatile singuratice din Ungari'a. In façi'a periculului permanentu, care se nasce pentru tiéra, pentru monarchia, din politic'a atàtu de ascutita de nationalitate, ar' fi timpulu supremu, cá cercurile conducêtórie se parasésca o cale, care duce neconditionatu la chaosu.“

Scimu, cà dupa intrevederea s'a cu imperatulu Germaniei imperatulu F r a n c i s c u I o s i f u va face o c a l e t o r i a i n T i r o l u. Acést'a caletoria nelinistesce pe centralistii nemti, càci semtu, cà ea are unu caractern politicu. Monarchulu Austriei a intreprinsu trei caletorii, de candu ajunse la càrm'a statului ministeriulu Taaffe. Antaiu Maj. S'a a visitatu Boemi'a, documentandu prin acést'a o deosebita bunavointia façia de Cehi, apoi s'a dusu in Galiti'a spre a satisface si dorintieloru partidei polóne, care astadi posede cea mai mare influintia in ministeriu, si acuma se dîce, cà monarchulu voiesce se faca o bucuria si partidei clericale conservative mergêndu in Tirolu.

„Negresitu“ — scrie organulu radicaliloru nemti din Vien'a — „clericalii din Tirolu voru intrebuintiá momentulu spre a formulá dorintiele loru; ei se voru plange asupra legiloru scolare „necrestinesci“ si asupra periclului ce ar' amenintiá „unitatea credintiei“ prin esistenti'a celoru duóe comune protestante in Tirolu. . . Datori'a nóstra (a Nemtiloru centralisti) este, de a trage atentiunea tuturoru asupra interpretarei curióse ce-o dau organele dreptei caletoriei imperatului. Aceste organe accentuéza, cà imediatu dupa intalnirea cu imperatulu Wilhelm, monarchulu Austriei merge se véda lucrarile la Arlberg, unde se construiéze unu drumu de feru, care e menitu a asigurá independenti'a economica a Austriei façia cu Germani'a. Se simte indata, care este ide'a conducêtória a acestoru domni. Protectorii diarului „Vaterland“, Hohenwart si Hübner, sunt de-o parere cu clericalii si cu conducêtorii cehi in cestiunea politicei nóstre esterióre; ei cu totii sunt c o n t r a r i a i a l i a n t i e i g e r m a n e. Clericalii nu au la stomacu imperati'a protestanta a Hohenzollerniloru, ear' pe conducêtorii cehi ii trage anim'a spre gintea inrudita din imperiulu Tiarului — dér' nobil'a tovarasia se insiéla; dorintiele ei nu se voru implini si nu se potu implini. . . Pentru Austri'a alianti'a cu imperiulu germanu este unu imperativu categoricu; ea nu póte se parasésca acést'a ancora pacifica, déca nu voiesce sè se afle intre foculu panslavismului si alu italianismului. Legatur'a cu Germani'a ne-a redicatu védi'a in Europ'a si ne-a màritu greutatea in Orientu; alianti'a cu Russi'a ne-ar' dá in manile Tiarismului si a cabaleloru lui Ignatieff. Contrarii Germaniei se fia dér' linistiti, gaur'a, ce se va sapá in muntele Arlberg, nu insémna o ruptura in alianti'a austro-germana“. . .

Facêndu o reprivire asupra activitatii de patru ani a c a m e r e i f r a n c e s e, a careia mandatu s'a terminatu in 30 Iuliu, diarulu progresistu germanu din Vien'a „Deutsche Ztg.“ scrie intre altele:

„. . . Iunkèrii (partid'a aristocratiloru) din tóta Europ'a au fost profetîtu, cà poporulu-„bestia“ remanendu de capulu seu in Françia, va serbá orgiile cele mai infame si cà va atacá in furi'a lui órba basele societatii, ale credintiei, moravurile, proprietatea si santiani'a familiei. Dér' natiunea francesa a facutu de rusine pe toti profetii acesti'a; ea s'a aratatu démna de independenti'a ei in modulu celu mai stralucitu; ea ecsercià cu intieleptiune si moderatiune sublimulu dreptu, de a decide absolutu asupra destineloru sale. Suveranulu Françi'a a doveditu, cà a ajunsu la maturitate si cà a invetiatu multu in scól'a amara a celoru patru monarchii, ce s'au succedatu pêna la 1870, si cà a si uitatu multu. Activitatea ce-a desvoltat'o maioritatea camerei francese in anii trecuti 'i asigura in istoria pentru tóte timpurile o memoria onorifica. Ea a reformatu din fundamentu intrég'a instructiune a tierii, luà apoi crescerea junimei din manile inimiciloru Republicei, facù pe preotimea cea indrasnétia sè se marginésca la terenulu cultului, desfiintià monastirile, cari se opusera autoritatii Republicei, delaturà pe betranii generali, aderenti ai loviturei de statu din Decembre, cari nu voiau se scia nimicu de domnirea „canaliei“ burgese si curati masin'a administrativa de prefectii bonapartisti ai trecutului. Republic'a trebuì se curatie intregu grajdulu lui Augias alu reactiunei si ea esecutà problem'a ei cu ajutoriulu puternicului si neresisti-

bilului curentu alu vointiei poporului, care a spalatu cu usiurintia si celu mai invechitu gunoiu. . ."

„Camer'a francesa termina astadi lucrarile sale sub auspitiele cele mai bune. Domnirea poporului apare intarita cá nici-odata mai inainte si fundata pe o stanca de bronzu, ce nu se póte sdrunciná. Ce neasemenatu de mici si cu ochiu liberu abia visibile sunt astadi prospectele Burboniloru, ale Bonapartiloru si Orleaniloru, de a mai face vreodata intrarea loru in Tuilerii si de a mai recapetá giuvaerele corónei — pe cari le-a vendutu deja Republic'a! Ar' trebui se se intemple chiaru o minune séu o sinucidere, spre a realisá aceste sperantie secrete; Republic'a in ametiél'a luptei de partida ar' trebui se 'si scociorésca propri'a ei grópa. Speramu, cà a devenitu deja prea cu minte, decâtu cá in modulu acest'a se 'si decreteze peirea a trei'a óra". . .

„Peste trei septemani se voru si face nóuele alegeri, pentru cá tiér'a se nu fia prea multu agitata de passiunile cortesiriloru. Ministrulu-presiedinte Ferry doresce o campania scurta electorala, pentru cá Gambetta se nu aiba timpu a se plimbá comodu prin tóta tiér'a spre a face propagand'a pretutindeni pentru aderentii sei personali. Gambetta sufere acést'a politica a cabinetului, pentru cà, din parte-i, nu póte dori, cá inimicii sei personali, neimpacatii Socialişti, se aiba timpu multu de a agitá in contra-i. Politicii de calibrulu lui Clémenceau si Rochefort fara de aceea voru anunciá masseloru poporului in tóte variatiunile, cà Gambetta este unu renegatu alu causei democratice, care s'a alaturatu la republic'a „burgesa", spre a benchetui pe contulu proletariatului despoiatu s. a.

„D. Ztg." ajunge la conclusiunea, cà radicalismulu francesu este in apunere (?) si cà Françi'a ce prosperéza, Françi'a avuta, nu mai voiesce sè se identifice cu revolutiunea. Din acést'a situatiune diarulu germanu voiesce se profite, si de aceea dà Francesiloru consiliulu, cá se-'si véda de lucru si de bunastarea materiala si morala si se nu se mai gandésca la glori'a armeloru. Atunci si Germani'a ar' avé pace, socotél'a ar' fi dér' fórte buna. „Republic'a póte se 'si afle mórtea pe campulu de batalia, cá si monarchi'a lui Napoleonu", esclama „D. Ztg." E dreptu, multe sunt cu putintia. Ar' fi possibilu sè se repeta spectaclulu, cá Françi'a se cada eara la piciórele unui generalu victoriosu, séu din desperare sè se arunce in braçiele unui salvatoru. Fi-va inse in stare Françi'a, cá de fric'a unoru asemeni eventualitati, si spre a face o placere Germaniloru, se renuntie la aspiratiunile loru nationali, lasandu sè se rugínésca in téca gloriós'a ei spada?

Romanii din Pindu.

Delegatii Romaniloru din Macedoni'a, Epiru si Tesali'a au adresatu representantiloru mariloru puteri urmatóriele renduri:

„Domniloru Ambasadori! Subsemnatii, delegati ai poporului romanu din Macedoni'a, Epiru si Tesali'a, au avutu onórea, in lun'a lui Iuniu trecutu, se presinte Excelentieloru Vóstre unu memoriu protestu contra cedarii càtra Greci'a a mai multu de 40 sate — mai multu de 50,000 suflete, — ocupate exclusivu de congenerii loru din Pindu. Cu totu actulu acest'a, conventiunea de cedare a teritorieloru a fost semnata, si remiterea sectiuniloru acestoru teritorii a inceputu deja. Nelinistea si disperarea ce a pricinuitu poporului romanu acést'a mesura ne impunu datori'a de a espune din nou Ex. Vóstre situati'a critica, in care se va gasi façia de cele mai scumpe interese ale sale, in casu, candu cedarea càtra Greci'a a unei parti atâtu de importante din pamentulu, pe care 'lu ocupa de veacuri, ar' deveni un faptu implinitu; càci, prin acestu actu se va probá, cà drepturile sale de rasa, pe cari le-a sciutu pastrá de seculi cu greutati nemarginite si interesele sale economice voru fi sacrificate in profitulu unui poporu, care a càutatu totdéuna se anexeze, se desnationalisese rasele laborióse si pacinice, cu care e in contactu. — Acésta idea, urmata prin tóte mijlócele, adi e aprópe de realisarea ei, càci, se pare, cà poporulu romanu, care a sciutu totdéuna sè se devoteze chiaru causei dusmaniloru sei, contra ideiloru civilisatóre ale secolului nostru, e aprópe de a nu-si cunósce bine chiaru existentia s'a.

De aceea, subsemnatii delegati ai poporului romanu din Macedoni'a din Epiru si din Tesali'a, staruimu pe langa Ex. Vóstre, rugandu-le, se binevoésca a lua in seriósa bagare de séma drepturile lui, in interesulu chiaru alu pacii, a càrei garantare Ele o au in vedere. Si acestu poporu, care in trecutu a facutu atâtea sacrificii pentru pace si buna ordine in posesiunile M. S. imperiala Sultanului, ar' primi cu descurajare cedarea (la o natiune straina de limba, origine si traditiuni) unoru localitati considerabile, pe cari le ocupa exclusivu, si cà o astfelu de catastrofa ar' puté fi evitata, déca marile puteri, ai caroru inalti representanti suateti, de acordu cu M. Sa imperiala Sultanului, ar' consimti, cá aceste localitati, mai cu seama Caza de Triak-Kla — locuita de romani din Pindu — se remana Sublimei Porti. Astfelu, acestia n'ar' avé prilejulu de a deplange unu atentatu asié de flagrantu contra existentiei loru si musulmanii de pe plaiurile Tesaliei ar' puté gasi un asilu deschisu si domenii imense de la statu, aproximativu vechile loru posesiuni, care, i-ar' despagubi de prejudițiele ce sunt legate in Turci'a de o cedare teritoriala.

Incredietoru in inalta Vóstra intieleptiune si nepartinire, poporulu romanu din Macedoni'a, Epiru si Tesali'a, Ve róga, domniloru ambasadori, se binevoiti a luá actu de aceste drepte cereri, cari n'au de scopu decâtu a inlaturá nenorocirile ce potu fi aduse de disparerea unei injuste mutilatiuni.

Binevoiti a primi, domniloru ambasadori, asigurarea inaltei consideratiuni si a profundului respectu, cu cari avemu onórea a fi ai Excelentieloru Vóstre prea plecati servitori.

Delegatii poporului romanu din Macedoni'a, Epiru si Tesali'a: G. Madjari, Guici Papa Khadji, Misiu Papa George, Vasile Khadji Sterie, I. Balamaci, Dina Gargala.

Triumfulu Poesiei.

Dintre toti poetii romani, bardulu dela Mircesci este fara contestatiune celu mai fericitu. Dupa serbarile si ovatiunile bine meritate ce in diferite ocasiuni i s'au facutu, acum de curendu primi o noua demontratiune de onori. Studentii romani din Vien'a representati prin societatea „Romani'a juna," facendu o serbare la implinirea de 60 ani a poetului, i-au tramisu la Mircesci unu prea frumosu album, legatu in catifea grenata, purtandu pe façi'a de-asupra a scórtiei o ghirlanda de frundie de stejaru si de lauru, lucrare de argintu; in partea de josu a acestei ghirlande vinu in sapatura anii 1821 si 1881, ear' in midiloculu ei cifrele initiale ale poetului. Acestu albumu deschidiendu-se se citesce o dedicatiune in urmatóri'a cuprindere:

„Ilustre poete!

„Ani 60 se implinescu, de candu Dumnedieulu popóreloru, renascêndu Romani'a din amortirea ei, i-a nascutu in tine lumin'a, graiulu sufletului si inim'a.

„In copilari'a ei i-ai datu farmeculu si duiosi'a unei orfane, uitate in straini de neamurile si parintii ei.

„Atunci, càndu necunoscut'a Romania stá amortita intr'unu coltiu de lume, i-ai datu Doine si Lacrimióre; ai culesu cantecele ei de multu perdute prin Carpati; ai invetiat'-o a cantá, si dupa glasulu ei dulce lumea intrég a recunoscut'-o, lumea intrég a s'a opritu in cale, strainii s'o adimeneasca si neamurile s'o imbratisieze.

„Atunci, càndu Romani'a rupta si sferticata de vremuri vitrege era amenintiata de dusmani straini si muscata de proprii sei copii, ai avutu fulgere pentru cei d'antai, mustrari si blastemuri pentru cei din urma, bratiele si viati'a pentru ea.

„Atunci, càndu in Romani'a órba inca, lupt'a leala si in campu deschisu nu era ertata, ai sciutu se'ti faci arme, care singuru sciai sè le manuedi; risulu si satir'a pre scena.

„Atunci, càndu la 48 lumea era in scuduire, pentru cà ai statu de sentinela langa tiér'a t'a, pentru cà ai iubit'-o si erai gata a'i jertfi totu ce aveai, ai fost prigonitu si ecsilatu, I-ai ertatu inse si ai remasu acelasi.

„Atunci, càndu la 59 Moldov'a si Munteni'a avea se fia o Romania cu unu sufletu si unu hotaru, ai sciutu cu minte intieléptа se induplеci Europ'a, ai sciutu sufletele mari se le unesci intr'unu cugetu si o simtire si Milcovulu se-'lu seci.

„Atunci, càndu Romania unita isi culegea puterile, ai sciutu in Margaritarele si Pasteluri se 'i dai podóbe, in Legende se 'i amintesci trecutulu si in sufletu se 'i sapi unu viitoriu.

„Atunci, càndu Romani'a la 77 avea se 'si sfarame cele de pe urma lantiuri cu propriile sale bratie, cu lir'a ta i-ai intovarasitu copii pe campulu de lupta, cu ei te ai intorsu victoriosu in tiéra si, vediendu-ti visulu cu ochii ai disu:

„.......... De-acum potu se moru ferice!

„Astadi lumea ne cunósce: Romanu, dice, vitézu dice!"

„Departe de ati curmá inse visulu, atunci càndu la Plevn'a Romani'a biruiea cu sabi'a, tu la Montpellier in façi'a lumei ai biruitu cu lir'a 'ta.

„Ani 60 in siru ai fost in picióre la càpàtaiulu tierii tale; ani 60, ai incaldit'o si ai intarit'o cu glasulu teu fermecatoru! Si acum, càndu Romani'a dupa 60 de ani de lupta isi serbéza incoronarea strigandu Europei: Locu! cu ea iti incoronezi rodulu celoru 60 ani de lupte.

„Totu Romanulu iti uréza: Multi ani! pentru glori'a neamului seu.

„Ear' noi Tinerimea, a carei parinte si modelu esti, iti strigamu de departe: gloria tie, poete! gloria si ani multi tie, care insuti esti glori'a neamului romanescu!"

Societatea „Romani'a juna."

Valcele (Elepatacu) in 20 Iuliu 1881.

Dle Redactoru! Bàile dela Valcele (Elepatacu) de candu au avutu parte de a fi cercetate de d-lu Tisza Kálmán in drumulu seu càtra Sepsi-Sz.-György paru a fi devenitu obiectulu, asupr'a caruia incepù a se napusti urgi'a divina pentru a ispasi pecatele atâtu ale d-lui Tisza, càtu si ale intregei administratiuni maghiare, in fruntea careia se afla. Eri Dumineca s'a intemplatu unu nou accidentu, care putea se aiba urmarile cele mai nenorocite. S'a surpatu unulu din podurile, care léga promenad'a cu sioséu'a, tocmai candu trecea peste densulu o trasura cu trei cai, cá se mérga la Brasiovu. De sine se intielege, cà trasur'a cu cai cu totu merse pêna in fundulu canalului. Din fericire inse in trasura se aflá numai vizitiulu. Acestu accidentu s'a intemplatu tocmai pe timpulu curei intre órele $7\frac{1}{2}$ si $8\frac{1}{2}$. Ve puteti inchipui, Dle Redactoru, cà impressiunea produsa de acestu nou accidentu nenorocitu asupr'a publicului dela bài a fostu fórte puternica. Ea a fostu in parte multiumita numai prin imbucuratóri'a impregiurare, cà nici vizitiului nici cailoru cadiuti in canalu nu li s'a intemplatu nimica. Totulu ce a suferitu a fostu trasur'a, careia i s'a ruptu oistea.

Lumea se va mirá, cum de nu s'au luatu mesuri pentru a se preveni reinoirea unoru asemenea accidente. Eu inca me miru si cu atâtu mai vértosu, cu càtu in urm'a accidentului, din care d-lu Tisza Kálmán a scapatu cu pelea intréga, au venitu comissiuni preste comissiuni, cá se esamineze starea lucruriloru si pare-mi-se se aviseze la reparatiunile aflate de necesarii. Ce sè vedi inse, aceste comissiuni, compuse firesce cá tóte comissiunile unguresci in parte mare de ómeni lipsiti de ori ce competentia in asemenea materii, au cercetatu numai starea, in care se aflá cunoscut'a promenada de scànduri, lasandu cu totulu la o parte podurile, ce léga promenad'a cu sioséu'a. Aceste comissiuni, cá se arete profaniloru ignoranti, cari nu sciu altceva decâtu se-se indópe cu apa minerala, se mânce si sè se preamble tóta diu'a, inalta loru intieleptiune ungurésca, hotarira se interdica circulatiunea pe intrég'a promenada de scanduri, cu tóte cà este sciutu, cà jumatatea din josu este de o dàta cu multu mai recenta, de càtu cea de susu. Astfeliu numerosulu publicu este astadi constrinsu, vrendu nevrendu sè se preamble numai pe promenad'a ce merge paralelu cu cea de scanduri. 'I dicu promenad'a, pentru cà asié au botezat'o, inse nu corespunde nici celoru mai modeste si mai nepretentióse cerintie ale unei promenadi. Prim'a insusire — càtu sciu eu — a unui locu, ce pórta pretensiosulu nume de promenada, este se fia bine planatu. Dér loculu pe unde este silitu publiculu se 'si faca comotiunea este numai unu lantiu de gropi, la cari omulu trebue se fia fórte bàgatoriu de séma, déca nu voiesce se dè gramada. Afara de acést'a este presaratu cu unu feliu de nespu nomolosu, care face cá publiculu se inuóte formalu in tina indata ce plóa numai puçinu. Destulu, cà comissiunile uitara, cum se vede, se esamineze si podurile de pe canalu, o scapare din vedere, care nu ni-o putemu esplicá. . . decâtu admitendu, cà fiindu aceste poduri acoperite cu pamentu, in naivitatea loru, crediura, cà sunt solide. Complimentele mele inteligentiei acestoru comissiuni, d'intre cari un'a se dice a fi fostu chiaru din Brasiovu.

In urm'a accidentului de eri solgabireulu locului fara nici o esaminare prealabila interdise nu-

mai decàtu ori ce circulatiune pe podurile de pe canalu, astfeliu, cà cei, cari voru sè tréca de pe promenada (?) pe siosea, trebue se faca unu ocolu fórte mare séu se sara preste grilajurile de lemnu, ce incungiura promenad'a interdisa. Ori ce omu cu puçinu bunu semtiu comunu asteptá, cá numai decàtu sè se iè mesuri pentru repararea podului surpatu, care este unulu din cele mai frecuentate. Póte cà asié s'ar' fi intemplatu, déca d-lu solgabirau n'ar fi maghiaru. De altmintrea suum cuique. Trebue se recunóscemu, cà d-lu Henter — asié se chiama pare-mi-se subprefectulu — a luatu indata mesuri de stricatiune. In fapta d-lu subprefectu in locu se puna sè se repareze podulu deja surpatu, puse ómeni de surpara unu altu podu, cá sè-lu repareze firesce. Pentru a se vedé inteligent'a metoda, cu care procede d-lu Henter Béla, observu numai, cà podulu stricatu pentru a fi reparatu, se afla vis-à-vis de restauratiunea Nr. 1. si este singurulu podu pe care nu circuléza de locu trasuri. Póte, cà va dice cineva, cà acést'a este abderitismu. Eu sunt tare aplecatu a dice, cà nu este decàtu unu omeopatismu solgabiraescu. In adeveru d-sa voiesce se faca o reparatiune radicale. Pentru acésta este deci de absoluta necessitate a stricá mai antaiu tóte podurile si cele bune si apoi a incepe reparatiunea. Unu francesu vediendu asia ceva ar' dice: Joli sousprefet va!... Era pe aci se uitu a spune celoru cunoscuti cu interesantele stari din Vàlcele, cà podulu surpatu este acel'a, ce se afla langa filigori'a, unde cantá music'a tìgànésca, care ne amaresce sufletulu si asurdiesce urechile cu interminabilele loru ciardasiuri si „megy a gözös Kanizsára.“ Cantece romanesci, de candu me aflu aci, n'am auditu inca nici unulu!

Nu potu incheiá fara de a Ve raportá si faptulu tragi-comicu, cà acesti pecatosi tigani, cu tóte cà sunt maghiari din crescetu pêna in càlcaie — portulu celu puçinu asia 'i aréta — nu mai au curagiulu se cante de pe filigoria de frica, se nu se pomenésca deodata in fundulu canalului. Cine dicea, cà este de ajunsu, cá tîganulu se fia maghiaru, pentru a fi curagiosu? !

Restulu cu alta ocasiune. A riveder-ci.

Zamolcse.

Nr. 138. C. R.

Ecspositiunea romana din Sibiiu

Avisu!

La espres'a dorintia a mai multoru ecsponenti, se prelungesce terminulu insinuarei obiecteloru pentru ecspositiune pêna la 3|15 Augustu a. c.

Totodata se aduce la cunoscinti'a publica, cà pentru ecspunerea viteloru este destinata diu'a de Vineri 21 August, (2 Septembre) ear' pentru a pómeloru Sambata 22 August (3 Septembre.)

In fine, fiindu avisati numai la puterile nóstre, ne luamu voie, a mai repeti rugarea, cá cei ce potu si voru, se binevoiésca a contribui respective a colecta pentru fondulu de premiare, cá se fimu in positiune a distribui càtu de multe premii.

Sibiiu in 27|29 Iuliu 1881.

P. Cosma m. p., pres. **Eugen Brote** m. p., secret.

Diverse.

(Necrologu.) Dela Bradu primimu trist'a scire, cà activulu si meritatulu directoru alu gimnasiului romanu si alu scólelor normali din Bradu, protopresbiterulu tractului Zarandu

Nicolau I. Miheltianu

si a terminatu cursulu vietii in 15 Iuliu st. v. a. c. in etate de 46 ani. Remasitiele pamentesci ale repausatului s'au inmormentatu in cimeterulu gr. or. in Bradu, Vineri in 17 Iuliu st. v. — Decedatulu in ultimele dîle ale vietii sale a documentatu prin atitudinea s'a leala façia de conclusele conferintiei romane, cà pe langa grelele sale datorii cá preotu si invetiatoriu a sciutu se 'si implinésca cu scumpetate si santele obligaminte càtra poporulu, din care s'a nascutu! —

(Càtra preotii romani din comitatulu Satmariului si Ugocei.) P. T. Domnule! Conferenti'a romanésca tînuta in Seini in 30 Maiu a. c., la propunerea subscrisului, a decisu infiintiarea unei reuniuni a invetiatoriloru romani din comitatulu Satmariului, spre care scopu a insarcinatu o comissiune cu elaborarea proiectului statuteloru recerute. Comissiunea 'si-a implinitu missiunea s'a; proiectulu de statute e gata. Stabilirea definitiva a acelora si substernerea pentru aprobare la ministeriulu de culte se va efectui in conferenti'a generala, ce se va tîné in 8 Aug. st. n. a. c. precisu la 8 óre a. m. in Baia-mare, in scól'a romanésca. Infiintiarea reuniunei din prospectu e o dorintia generala si vechia a tuturoru inteligentiloru romani din acestu comitatu. Speru deci, cà voru si participá la conferinti'a constituanta, indicata mai susu, toti acei inteligenti romani din comitatu, càrora le zace la anima cultivarea poporului, cu atàtu mai vertosu, càci chiaru in 7 si 8 Aug. a. c. se va tîné in Baia-mare si adunarea generala a Societatii pentru fondu de teatru romanu, si intre siedintiele acestei adunari va avé locu si conferenti'a nóstra din cestiune, la care amu onóre deci a ve invitá pe P. T, D-vóstra si prin Dv. pe invetiatorii si alti intielegenti romani din comun'a se pastoriti. Cu fratiésca salutare fiindu. Carei (Nagy-Károly) 24 Iuliu 1881. Georgiu Marchisiu, archidiaconulu partiloru Satmarene, cá presedintele comissiunii.

(La ecspositiunea romana) s'au mai anuntiatu, scrie „Tel. Rom.“, dela Reuniunea sodaliloru romani din Sibiiu: cisme, papuci, piei, peptare, 1 fracu, o jiletca si pantaloni, reverendi, o canapea, masine de impletitu, de sapatu si de semenatu, 4 ciure, 1 plugu, o cimbolina si 4 vitiei); dela Resiti'a montana: siatule de conservatu ochilarii; cleiu si unu covoru; dela Vladeni: unu modelu de gradina tieraneasca, panzaturi, lepedee, o dantela si linguri de lemnu; dela Comitetulu reuniunei femeiloru romane din Brasiovu: lucrurile eleveloru dela scólele subventionate de acést'a reuniune; dela Clusiu: 1 tablou fotograficu si 2 desemne cu cerus'a; dela Deva: unu tablou; dela Branu unu costumu femeiescu, càmesi barbatesci, panzaturi si unu straiu; dela Fagarasiu o perina de canapea, o cuverta de patu si panzaturi; dela Breticu branza, casiu lapte si tióle; dela Sibiiu: o vaca si o vitiea.

(Insciintiare.) Cetimu in „Tel. Rom,“ cà ecsamenele de cualificatiune pentru candidatii de preotia gr.-or. se voru tiené in Sibiiu dela 25—28 Augustu st. v. a. c. Petitiunile instruite conformu §-lui 3 alu regulamentului prov. pentru esam., cand. de preotia sè se asterna celu multu pena la 1 Aug. st. v a. c.

Petitiunile pentru primirea in vreo sectiune la institutulu archid. pedagogico-teologicu sunt a se asterne la consistoriulu din Sibiiu, instruite conf. § 19 alu regulament. sinodulu din 1877 pentru seminariulu Andreianu, celu multu pêna la 1 Augustu a. c. et. v. Celu primitu are apoi a se presentá in persóna la 1 Sept. st. v. si a satisface indatoriei din § 22 alu aceluiasi regulamentu.

(Araturile, semînaturile si recoltele Romaniei in 1880—1881.) — Se scie, cà Romani'a este o tiéra eminamente agricola. O dare de séma asupra situatiunei sale agricole din anulu 1880—1881 este totu ce póte fi mai nou si mai interesantu de publicatu la acést'a epoca.

Dupa datele culese, araturile si semînaturile din anulu 1880—1881, resultatu:

Gràu aratu si semînatu	1,086.896	hectare
Secara	187.408	„
Porumbu	1,769.520	„
Orzu	926.422	„
Ovezu	119.052	„
Meiu	109.562	„
Rapitia	80.712	„

Afara de acestea, s'au mai aratu si semînatu urmatórele:

Alacu 1996 hectare: Hrisca 12,072; Canepa 16,676; In 9,318 hectare séu in totalu 4,279.572 hectare.

Tutunulu, cartofi, fasolea, lintea, mazarea, anason, hameiu s'au aratu si semanatu pe o intindere de 103,966 hectare.

Productiunea acestoru semanaturi se evaluéza precum urméza:

Gràu	9,016.882	Hectolitri
Secara	1,283.898	„
Porumbu	15,825.188	„
Orzu	9,696.456	„
Ovezu	1,814.786	„
Meiu	597.660	„
Rapitia	260.680	„

Productiunea alcoolului se evaluiaza la 36,102 hectolitri; acea a Hriscei la 125,956; Cànepa 213,176; Inulu 140,752.

Tutunulu, Cartofi, Fasolea, Lintea, Mazarea, Anison, Ccricudra, Hameiu in fine, atinge o productiune de 71,161.283 kilograme.

Trebue se adaugemu aci, cà, cu tóte ploile torentiale ce amu avutu si care au distrusu o parte insemnata din semînaturi in momentulu secerisiului loru, recoltele anului curentu suntu bune si de o abundantia, care intrece medi'a unei bune productiuni. Recoltele porumbului nu lasa nimicu de doritu.

Scadiendu cantitatlle necesare consumatiunei interne, din intrég'a productiune a tierei, oscedentele de esportatu este privitu cà, urmandu a fi anulu acest'a si dupa ridicarea tuturoru recolteloru, considerabilu. Recolt'a anului curentu cá cantitate va intrece cu a treia parte aprópe pe aceea din 1875—1876. Cá calitate ea e superiora medie recolteloru bune.

Unu faptu, care ne intristéza, este acela, cà corpurile legiuitóre negligêndu fórte multu legarea Romaniei cu Dobrogia printr'o cale ferata, au lasatu se tréca si anulu acest'a ocasiunea d'a comunica directu cu Marea, si a procurá Romaniei midilócele d'a esporta si iérna produsele sale, candu Dunarea e inchisa prin inghetiuri. Nu trebue se se uite, cà Americ'a e concurent'a nóstra, si cà in timpu de érna lacurile sale fiindu inghetiate facu aprópe impossibila esportatiunea pentru continentulu Europei. Romani'a, avendu o cale la Marea Négra, si portulu dela Constanti'a actualmente in stapanirea companiei anglese, devenindu proprietatea s'a, ar' fi pututu esportá si érna si ar' fi pututu indreptá produsele sale in pietiele consumatórie alu Europei in momente, candu Americ'a nu póte esportá si nu ne póte concura, nu numai din punctulu de vedere alu inghetiuriloru sale, dér' si din acela ale navlului, si alu calitatii graneloru sale.

Acum duoi ani, in trecerea nóstra la Londra, am asistatu dupa o invitatiune speciala la congresulu comerciantiloru de grane din Germani'a, intrunitu la Stutgart. In acestu congresu s'a ridicatu cestiunea d'a se sci, déca Germani'a trebue se acopere deficitele cu granele din Romani'a séu din Americ'a. Dupa mai multe discusiuni, avuramu ocasiunea a audi somitatile comerciantiloru de grane germane conchidiendu in favórea Romaniei si declarandu, ca graulu nostru e de o calitate superióra celui din Americ'a, fiindu mai tare si mai lesne de macinatu; graulu americanu e móle si acést'a moliciune deterioréza fórte multu morile si nu produce atata faina, catu produce graulu romanu. Ne fiindu legati cu marea, transportulu singuru pune in positiune pe Americ'a a vinde mai eftinu de catu noi.

Pentru a inlatura acestu mare reu, e de o absoluta si urgenta necesitate d'a construi lini'a Bucuresci-Cernovada si d'a rescumpera dela Compani'a angleza lini'a Cernavod'a Constanti'a si portulu Constantia construitu si stapanitu actualmente de compani'a angleza in virtutea unui actu de concesiune, recunoscutu de tractatulu dela Berlin.

O asemenea construire si rescumparare ne ar' fi legatu imediatu cu Marea; amu fi intratu in stapanirea portului Constanti'a, si bastimentele de mare tonagiu s'ar' fi opritu in acelu portu cu unu navlu pe jumetate aprope mai micu de catu celu ce se platesce dela Braila séu Galati pentru pietiele consumatórie ale Europei, si amu fi ajunsu a concurá si prin eftinatatea transportului cu inamic'a continentului. Legiuitorii nostri inse, ascultandu mai multu de bavardi de catu de primulu ministru, sacrificara si anulu acest'a Romani'a concurentii Americane, si amanara cestiunea pentru sesiunea de tómna.

„C. Fin.“

(Incuragiarea industriei nationale.) Regin'a Romaniei a avutu norocit'a idea de a hotari, cá la balulu Curtii, ce se va dá in carnevalu, dómnele si domnisiórele se pórte costumuri de borangicu séu panza tieranésca, ear' nu de stofe straine. Garniturile voru puté fi càtu de variate. Cu modulu acest'a, sumele insemnate, ce se cheltuiau mai 'nainte la asemenea ocasiuni, voru alimentá industri'a romana-nationala, in locu se intre in pung'a strainiloru. M. S. Regin'a, dice Resb., W., a datu cu acést'a o nóna dovada de viulu interesu ce póta pentru incuragiarea si desvoltarea productiuniloru romanesci.

(Inmultirea scoliloru primare rurale.) Prin budgetulu ministeriului de instructiune publica pe anulu curentu, s'a dispusu sè se infiintieze in Romani'a dela inceputulu anului scolaru viitoriu unu numeru de scoli primare rurale de gradulu I, peste cele deja esistente. Dupa repartiti'a facuta in raportu cu numerulu comuneloru séu càtuneloru, cari adi sunt fara scoli, ar' fi sè se infiintieze o scóla la suta de comune, asiè cà pentru fiacare judetiu se póte infiintia dela 1—3 scoli. In vederea acestor'a, d. ministru alu instructiunei publice invita pe d-nii prefecti si revisori scolari de judetie, cá se iè intielegere si se arate de pe acum comunele, in cari ar' fi necesara functiouarea scoliloru, tiindu séma, cá ele se fia cele mai populate si mai centrale, din càte sunt lipsite de scoli, si se aiba localulu si mobiliarulu indispensabilu pêna la 15 Septembre séu celu multu

1 Octobre, de candu se va regulá si numirea invetiatoriloru, preferindu-se absolventii din anulu acest'a ai scoliloru normale primarie ale statului, apoi pe ai scoliloru normale intretienute de comune ori societati.

(Conferentie pedagogice.) D-nulu ministru alu instructiunei publice invitá pe d-nii revisori scolari de judetie, cá se iè grabnice mesuri pentru intrunirea in conferentia anuala a invetiatoriloru si invetiatóreloru scoliloru primarie rurale, la puntulu ce voru alege pentru acestu scopu. Dilele de conferentia sunt 12 pentru fiacare judetiu, dela 1 pêna la 29 August Obiectele principale ale acestoru conferentie voru fi: indreptarea metódeloru gresite, invetiarea ortografiei academice, music'á si esercitiile militare, desemnulu si caligrafi'a.

(Nou'a cometa.) Abia a disparutu o cometa si acuma s'a gasitu alta. Comet'a semnalata de Americani si descoperita de càtra Schoeberle, 'si a facutu aparitiunea in Europ'a; in nóptea dela 18 spre 19 a fost semnalata de observatoriulu din Vien'a in constelatiunea Caprei. La 20 spre or'a 1 dupa mediulu noptii a fost zarita de d. Henry, la conservatoriulu din Paris. Cerulu fiindu innoratu, nu a fost cu putintia de a face celu mai micu calculu asupra acestui nou astru ratacitoru. Mersulu seu este fórte incetu. Comet'a este departe de a fi asié stralucitória cá aceea din 1807-1881. Stralucirea s'a nu intrece aceea a unei stele de a 6-a marime. Pêna acum nu s'a pututu stabili positiunea iei. Totu, ce se scie, este, cà nou'a cometa nu are códa.

(Sórele la miediulu noptii.) Spectacululu sórelui lucindu la miediulu noptii cu tóta stralucirea s'a, atrage 'n fia-care véra unu destulu de mare numeru de curiosi din tóte tierile in Finland'a si in Laponi'a svedésa. In timpu d'aprópe o luna nóptea nu esiste, pentru a dice asié, in cerculu polaru; sórele ne apunendu, arunca radiele sale necontenitu. Cea mai lunga di este acea de 24 Iuniu. Acésta di au ales-o Laponesii pentru a celebrá reintórcerea sesonului caldu, care 'n càte-va septemani le dà orzulu si fructele necesare. Pentru a vedé „sórele la miediulu noptii" in tóta splendórea s'a, strainii se suie de preferintia pe muntele Avasaxa, situatu aprópe de orasiulu rusu Tornea pe fruntari'a Russiei si a Suediei, la gur'a fluviului Tornea ce se varsa in golfulu Bothnicu. „Gazeta de Colonia" primesce din acestu orasiu amenunte interesante asupra unei escursiuni prin aceste locuri, la sfîrsitulu lunei trecute:

„De la Uleaborg, portu alu Finlandei, am venitu la Tornea, micu orasielu cu o mie de locuitori, care posede o garnisóna de 40 cazaci si pe care o distantia de 6 kilometri o separa de Haparanda, orasiu alu Suediei, populatu de aprópe 2,000 locuitori. Haparanda are un aspectu multu mai veselu de càtu Tornea. Drumurile sunt largi si netede; se gàsesce acolo unu hotelu, unu biurou telegrafo-postalu, unu primariu, duoi consuli. Garnisón'a nu se compune de càtu din trei soldati, unu trambitasiu, unu sergent-maior si unu locotenentu. La 23 Iuniu plouá; cerulu avea unu aspectu cenusíu; dér a duó'a di, fiindu ceva mai frumosu, pregatiram extra-posta séu „skjute, si la 11 óre porniramu spre Avasaxa situatu la 10 mile si jumètate spre nord, unde trebuiá se privimu spectaclulu miscatoru alu sórelui la miediulu noptii. Asié numit'a „extra-posta" nu era altceva de càtu o caruciòra de lemnu, cu duoe róte si inhamata cu unu calu. Vizitiulu nostru era unu copilu. Drumulu e bine intretinutu; pamentulu pare puçinu fertilu, dér' elu e bine cultivatu si mirarea cuprinde pe ori-cine, candu vede intinderi mari de pamentu acoperite cu cereale si arbori, gradini, case curate si locuitori ospitalieri. In drumulu nostru intalniramu alti turisti cu bagajele pe spinare; trecuramu in barca fluviulu Tornea si incepuramu a sui Avasaxa, din partea despre apusu. La 11 óre de nópte ajunseramu in vèrfulu Avasaxei, de unde se desfasiura 'naintea ochiloru o panorama marétia. Sórele stralucea la nordu pe muntii Palinki si Tortula, imprastiandu radie de auru. „Grupe de 60—80 persóne se formara 'ndata, aprinsera focurile numite ale lui St. Ioan, si pregatira ceaiu, cafea si punciu asteptandu miediulu noptii. Tineri si tinere, asediati in cercu, cantau din armonica si unu dantiu se formà sub lumin'a sórelui, la mediulu noptii. „Privindu la ornicele nóstre vediuramu cà aculu arata miediulu noptii; pe cerulu purpuriu aparea, asemenea c'unu globu de focu, sórele stralucindu cu atàta putere, in càtu radiele sèle orbeau pe cei ce se uitau la elu. „Dupa ce staturamu duóe óre, privindu acestu farmecatoru tablou, ne intórseramu la Haparanda." „Rom."

(Directorii drumuriloru de feru romane) s'au adunatu, precumu ne spune „Ind. Rom." eri, Luni, intr'o conferentia, care a fost provocata de càtra directiunea regala a drumurilora de feru, in vederea cestiunei accidentieloru si a mesuriloru, ce sunt a se luá spre a le evitá. In acelasiu timpu avea sè se desbata cestiunea unificarii mersului trenuriloru pe tóte liniile tierii. La acést'a conferentia luara parte directiunile drumuriloru de feru: Lemberg-Cernauti, Iassi-Ungheni, Ploiesci-Predealu, Bucuresci-Giurgiu si directiunea drumuriloru de feru regale. — Este o dorintia generala de a vedé tóte drumurile de feru romane sub o singura directiune. S'astépta numai se licuideze societatea actiunariloru drumuriloru de feru romane, si se spera, cà la tómna tóte drumurile de feru romane voru fi reunite sub o singura directiune.

(O inventiune austriaca.) Unu chimicu din Vien'a a facutu un'a din inventiunile cele mai insemnate, care in curendu va fi intrebuintiata de venatori, politii si de armate. Ea are scopulu, de a paralisá imediatu fortiele ori-carui omu séu animalu, fara inse a vetamá sanetatea acestuia. O minge mica de cauciucu e impluta cu unu licuidu chimicu, care prin mijloculu unei tievi scurte se póte improscá la o distantia de càtiva metri. Stropindu pe cineva cu acelu licuidu, omulu, fia elu càtu de puternicu séu furiosu, perde imediatu simtirea; respirati'a 'i se ingreune de totu si vederea i se turbura. Acésta stare continua pêna la 60 secunde, dupa care apoi omulu isi revine érasi in fire. Cu acestu licuidu aperarea la distantie scurte devine fórte usióra si fara se vateme càtu-si de puçinu sanetatea atacatorului. Chiaru contra fiéreloru se póte intrebuintiá nóu'a inventiune cu succesu completu. Ministrulu de resboiu austriacu cauta a rescumperá secretulu acestei inventiuni pentru scopuri militari in resbóie, mai alesu pentru lupte la mic'a distantia, precum la ataculu cu baionete, in care casu, in locu de baionete se va intrebuintiá acestu licuidu, ce se va inproscá asupra soldatiloru inimici. Eata dér', cà mingea si tulumbele voru deveni in viitoriu arme puternici in resbóie. De notatu este, cà numitulu licuidu e o combinatiune de amoniacu. Esperiintiele facute au reesitu pe deplinu. „Fam."

Revista bibliografica.

„Legea comunala séu articlii de lege XVIII: 1871 si V: 1876, esplicati de Iosifu Popu jude regescu cercualu si membru alu Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. Brasiovu. Tipariulu si editur'a lui Römer & Kamner 1881. —

Necessitatea unui comentariu alu legei comunale este de multu semtita la publiculu romanu. Associatiunea transilvana a escrisu si unu premiu pentru unu asemenea opu. Autorulu, d. jude Iosifu Popu, este bine cunoscutu publicului romanu din alte scrieri ale sale in materia de dreptu, cari au fost fórte bine apretiuite pentru folosulu loru practicu. Opulu de façia, destulu de voluminosu (135 pag. 8-mare), este lucratu cu mare acuratetia si cu multa cunoscintia de legile si de mechanismulu administrativu alu statului; autorulu nu se marginesce a esplicá dispositiunile legei comunale, ci arata si modulu celu mai practicu alu esecutarii loru, instruindu pe cititoriu prin multe esemple si formulare asupra usantieloru administrative si asupra tuturoru legiloru, ce stau in legatura cu legea comunala. Recomandamu cetitoriloru nostri, cu deosebire primariloru si representantiloru comunali acestu comentariu folositoriu si practicu, care se afla de vendiare la tipografi'a Römer & Kamner in Brasiovu cu pretiulu moderatu de 1 fl. a.

„Procesu-verbalu si meditatiuni alu adunarei despartiamentului I alu Reuniunei invetiatoriloru romani ort. or. din tiér'a Bàrsei. Sibiiu. Tipariulu tipografiei archidiecesane 1881. Meditatiunile aceste privescu important'a cestiune a progressului invetiamentului poporalu.

Cursulu de Bucuresci

dela 18/30 Iuliu 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	91.¼	92.¼
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	99.½	100.½
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	103.—	104.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	101.½	102.½
7% „ „ urbane	idem	100.½	101.½
8% Imprum. municipalu . .	idem	103.½	104.½
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	220.—	230.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	30.—	31.—
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1580	1660
Auru contra argintu		⅝	1.—
Auru contra bilete hipotec. .		⅝	1.—
Auru contra bil. de Banca nat.		⅝	1.—
Florini Val. Austr.		2.16—	2.17—

Editoru: Iacobu Muresianu. Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu. Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.